

**Μελέτης Μελετόπουλος: Εάν οι Τούρκοι αποτολμήσουν το απονενομημένο διάβημα εις βάρος της Ελλάδος, θα έχουν διαπράξει μια αυτοκτονική πράξη, θα στραφεί εναντίον τους όλη η διεθνής κοινότητα**



Επετειακή εκδήλωση για τα 100 χρόνια από την Μικρασιατική καταστροφή με τίτλο «**Η Σμύρνη εάλω – η μνήμη ανθεί...**» πραγματοποιήθηκε χθες από το σωματείο “ΕΝΩΜΕΝΗ ΡΩΜΗΟΣΥΝΗ”-παράρτημα Πατρών, με κεντρικό ομιλητή τον κ.Μελέτη Μελετόπουλο, διδάκτορα Οικονομικών, Κοινωνικών Επιστημών και Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Γενεύης και Λυκειάρχη της Ιονίου Σχολής με θέμα: “**Μικρασιατική εκστρατεία και πετρέλαια**”.

Ο καθηγητής Μελέτης Μελετόπουλος, βαθύς γνώστης των Ελληνοτουρκικών, κάνοντας μια ιστορική αναδρομή στο παρελθόν, περιέγραψε με παραστατικότητα τα γεγονότα που οδήγησαν στην Μικρασιατική Καταστροφή. Με λόγο ζωντανό και γλαφυρό που καθήλωσε το κοινό, έδωσε την αρμόζουσα βαρύτητα στα οικονομικά συμφέροντα, ως τους βασικούς συντελεστές διαχρονικά των γεωπολιτικών εξελίξεων, εξηγώντας έτσι τους λόγους που οδήγησαν στην τραγωδία της απώλειας της Μικράς Ασίας για την Ελλάδα.

«Η Μικρασιατική Καταστροφή δεν έχει γίνει ακόμα αντιληπτή ως προς τις πραγματικές της διαστάσεις» επεσήμανε ο κ. Μελετόπουλος. Αναλύοντας τα όσα συνέβησαν με την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου από το 1914, χωρίς να πλατειάζει, έδωσε την εξήγηση της εισόδου της Ελλάδος στον Πόλεμο το 1917 και τόνισε πως η Ελλάδα είχε την ευκαιρία τότε να αλλάξει τα πράγματα. Υπογράμμισε επίσης ότι είναι σφάλμα να θεωρείται εξαιρετική η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας.

Στάθηκε στην Ανακωχή του Μούδρου (1918), όταν οι Δυτικοί Σύμμαχοι (Αντάντ) υπέγραψαν την Συμφωνία που ουσιαστικά σηματοδότησε το τέλος του Α΄ ΠΠ για να συμπληρώσει ότι τότε άνοιξε ο δρόμος για την ανασύσταση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ή αλλιώς Ρωμανίας.

«Εκείνη την εποχή, συμπαγείς ελληνικοί πληθυσμοί κατοικούσαν στη Μικρά Ασία» ανέφερε ο Καθηγητής Μελετόπουλος και δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα στοιχεία κατά την απογραφή του 1920 στην Μ. Ασία είπε πως οι Έλληνες Ορθόδοξοι ήταν περίπου 2,8 εκατομμύρια άνθρωποι και αποτελούσαν τη μεγαλύτερη Εθνική μειονότητα.

«Το 1919 κλήθηκε από τους Συμμάχους ο ελληνικός στρατός να αποβιβαστεί στην Μικρά Ασία.» Το εν λόγω έτος ήταν κομβικής σημασίας καθώς συνεχίζονταν οι τότε διαπραγματεύσεις για την διανομή της Μέσης Ανατολής από τους Συμμάχους. «Η Ελλάδα έγινε το πιόνι στα χέρια των ξένων δυνάμεων» είπε χαρακτηριστικά ο κ. Μελετόπουλος, παραθέτοντας στο ακροατήριο τις επιθυμίες των Δυτικών για την Μ. Ασία, όταν οι Ιταλοί ήθελαν να πάρουν την Σμύρνη ενώ οι Γάλλοι με τους Άγγλους δεν το ήθελαν να συμβεί. «Γάλλοι και Άγγλοι είπαν τότε στον Βενιζέλο, πηγαίνετε να καταλάβετε την Σμύρνη».

Ωστόσο, είχε βρει την ευκαιρία ο Κεμάλ να επαναστατήσει γιατί ο Σουλτάνος είχε υπογράψει την Συνθήκη των Σεβρών και έτσι άρχισε να συγκροτεί στον Πόντο αντίσταση εναντίον του.

Σημαντική ήταν η μνεία, από τον Καθηγητή Μελετόπουλο, και στον Δημήτριο Γούναρη, ο οποίος απέτυχε να καταλάβει ποιο ήταν το παρασκήνιο της Μικρασιατικής Τραγωδίας. «Ο Γούναρης κάνει επέκταση του μετώπου στα ανατολικά. Φέρνει τον Βασιλιά στην Κιουτάχεια το Μάιο του 1921. Εκεί γίνεται πολεμικό συμβούλιο και αποφασίζουν να προχωρήσουν, παρά το ότι το Επιτελείο είχε

κάνει αρνητική εισήγηση καθώς δεν είχαν πόρους. Ο Γούναρης έκανε πανστρατιά, ακόμα και ανεκπαίδευτοι συμμετείχαν στην εκστρατεία.»

«Τελικά έφτασαν στον Σαγγάριο ποταμό», προσέθεσε ο κ.Μελετόπουλος, «Και το ότι ο ελληνικός στρατός είχε φτάσει λίγα χιλιόμετρα πριν την Άγκυρα, μένοντας επί ένα χρόνο 700 χλμ. μακριά από την Σμύρνη, ήταν ένα στρατιωτικό επίτευγμα για την εποχή», είπε χαρακτηριστικά ο Καθηγητής. Στο ενδιάμεσο, οι Ρώσοι έδιναν όπλα στον Κεμάλ, οι Ιταλοί και οι Γάλλοι είχαν συνάψει διπλωματικές και εμπορικές συμφωνίες μαζί του και μόνον οι Άγγλοι είχαν μείνει να υποστηρίζουν την ελληνική προσπάθεια.

Αξιοσημείωτη ήταν η αναφορά που έκανε ο κ.Μελετόπουλος στο βιβλίο του Άντον Τσίσκα, ενός ρεπόρτερ που είχε κάνει πολεμικές ανταποκρίσεις και εξέδωσε το 1943 στα γερμανικά το βιβλίο "Das Oil Krieg" (-Ο Πόλεμος του Πετρελαίου), δίνοντας έτσι εξηγήσεις για πολλές ενέργειες που έλαβαν χώρα εκείνη την εποχή, σχετιζόμενες με τα συμφέροντα για το ποιος θα εκμεταλλευτεί τον «μαύρο χρυσό» που υπήρχε στην Μέση Ανατολή.

«Δεν υπάρχουν φίλοι και σύμμαχοι, μόνο συγκλίνοντα συμφέροντα, να το θυμόμαστε αυτό μέρες που είναι», προσέθεσε ο κ. Μελετόπουλος υπενθυμίζοντας έτσι τα μεγάλα συμφέροντα που καθορίζουν πάντα τις γεωπολιτικές εξελίξεις.

Παραμένοντας στους δυτικούς και στα κέρδη που στόχευαν να αποκομίσουν από το εμπόριο του πετρελαίου, επισημάνθηκε ότι οι Άγγλοι ίδρυσαν το Ιράκ για να έχουν τον πλήρη έλεγχο στις πετρελαιοπηγές της Μοσσούλης. «Ο Κεμάλ επεδίωκε επίμονα να ενσωματώσει την Μοσσούλη με τα πετρέλαια και οι Άγγλοι έπρεπε να τον αντιμετωπίσουν. Είχαν πεθάνει 10 εκατομμύρια άνθρωποι στον Α΄ Π. πόλεμο. Έτσι, οι Άγγλοι δεν μπορούσαν να στείλουν πάλι στρατό. Χρειαζόταν ένας αντιπερισπασμός. Οι Έλληνες ήταν το μόνο έθνος που μπορούσε να παίξει αυτόν τον ρόλο, γιατί είχε το κίνητρο να απελευθερώσει ελληνικές περιοχές», είπε με έμφαση ο κ. Μελετόπουλος. Συμπληρώνοντας τον λόγο του υπογράμμισε: «Το Ιούνιο του 1922 υπογράφεται συμφωνητικό και μοιράστηκαν τα ποσοστά των πετρελαίων οι δυτικοί. Το Ιράκ γίνεται ένα αγγλικό προτεκτοράτο. **Θυσιάστηκαν 800.000 Έλληνες στη Μικρά Ασία προκειμένου να μην πάρει τον έλεγχο των πετρελαιοπηγών της Μοσσούλης η Τουρκία.**»

Εν συνεχεία, ο καθηγητής Μελέτης Μελετόπουλος έκανε τη σύνδεση με τις πολιτικές εξελίξεις που γίνονταν στο εσωτερικό της Ελλάδος εκείνη την εποχή λέγοντας: «Δεν είχαν περάσει τη συμφωνία οι Τούρκοι όμως από την Εθνοσυνέλευση. Στην Ελλάδα, "όπως τυχαίως" ανέλαβε την εξουσία τότε ο δικτάτορας Πάγκαλος, είπε πάμε στην Κωνσταντινούπολη και ακολούθως ο Κεμάλ πέρασε τη συμφωνία από την Εθνοσυνέλευση και ικανοποιήθηκαν οι Άγγλοι.»

Αναφερόμενος στις απώλειες, επεσήμανε: «Κανείς δεν ξέρει πόσοι ακριβώς Έλληνες σκοτώθηκαν στη Μικρά Ασία. Σίγουρα ήταν πάνω από μισό εκατομμύριο. Πάνω από ένα εκατομμύριο κόσμος ήρθαν εδώ ως πρόσφυγες. Τα κόκκαλα των Ελλήνων που σκοτώθηκαν εκεί, οι Τούρκοι τα άλεσαν και τα πούλησαν ως σκόνη.»

Συνδέοντας τα γεγονότα με τα όσα συμβαίνουν σήμερα στο πεδίο των ελληνοτουρκικών σχέσεων, ο Καθηγητής είπε: «Είναι ο ίδιος βάρβαρος που ό,τι έκανε στη Σμύρνη θέλει να κάνει και σήμερα. Γιατί δεν έχει ξεχάσει ότι οι Έλληνες τους κατέστρεψαν την αυτοκρατορία. **Οι Έλληνες ήταν αυτοί που είχαν το θάρρος να τα βάλουν μαζί τους.**» Λίγο αργότερα συμπλήρωσε στον λόγο του: «Η Τουρκία το 1922 επεκράτησε διότι την βοήθησαν οι Σοβιετικοί, οι Γάλλοι και οι Ιταλοί. **Ο Κεμάλ είχε πει στην Εθνοσυνέλευση ότι ο γενναίος ελληνικός στρατός δεν ηττήθηκε ποτέ.** Εννοώντας ότι οι Τούρκοι δεν νίκησαν, ήταν οι Έλληνες που έχασαν.»

Ολοκληρώνοντας την πολύ ενδιαφέρουσα ομιλία του ο Καθηγητής Μελετόπουλος και θέλοντας να δώσει ένα μήνυμα αισιοδοξίας στον κόσμο, θύμισε στο κοινό τα λόγια του Χαρίλαου Τρικούπη: «Η Ελλάς προώρισται να ζήση και θα ζήση.»

Με το πέρας της επιτυχημένης επετειακής εκδήλωσης, είχαμε την ευκαιρία να συνομιλήσουμε με τον διακεκριμένο καθηγητή Μελέτη Μελετόπουλο και να τον ρωτήσουμε για το θέμα που ασχολείται όλος ο ελληνικός λαός σε καθημερινή βάση, το τι μέλει γενέσθαι με την Τουρκία. Με ευγένεια και προθυμία ο κ. Μελετόπουλος μας έδωσε την δική του οπτική γωνία για τις εξελίξεις στα ελληνοτουρκικά.

**–Κύριε Καθηγητά, είμαστε 100 χρόνια μετά την Μικρασιατική Καταστροφή και το 2023 θα είμαστε 100 χρόνια μετά τη Συνθήκη της Λωζάννης. Βλέπετε να γίνεται φέτος το μεγάλο «μπαμ» με την Τουρκία ή του χρόνου;**

**Μελέτης Μελετόπουλος:** «Κανείς δεν ξέρει ακριβώς τι πρόκειται να γίνει. Οι προβλέψεις είναι παρακινδυνευμένες. Οι Τούρκοι είναι φανερό ότι έχουν επιθετικές προθέσεις, θέλουν να ελέγξουν το σύνολο του Αιγαίου. Πιθανώς, καταλαμβάνοντας στρατηγικά σημεία, ενδεχομένως γιατί θέλουν να έχουν τον έλεγχο των κοιτασμάτων. Οι προθέσεις δεν σημαίνει αυτομάτως ότι μεταβάλλονται σε ενέργειες, υπό την έννοια ότι υπάρχουν και ανασχετικοί παράγοντες. Για παράδειγμα, οι Αμερικάνοι έστειλαν αεροπλανοφόρο τους στη Σούδα, το οποίο είναι μια πολύ σοβαρή πράξη αποτροπής μιας ελληνοτουρκικής κρίσης. Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει να βασιζόμαστε σε ξένες δυνάμεις αλλά μόνο στις δικές μας. Δεν μπορώ να προβλέψω με ακρίβεια εάν και πότε θα υπάρξει μια ελληνοτουρκική κρίση. Είναι φανερό όμως ότι Έλληνες και Τούρκοι βρίσκονται σε μια αέναη διαμάχη. Από τον 11<sup>ο</sup> αιώνα δεν έχει σταματήσει αυτή η διαμάχη, από την Μάχη του Ματζικέρτ μέχρι σήμερα βρισκόμαστε σε μια αέναη διαμάχη για τον έλεγχο του Αιγαίου και την Ανατολικής Μεσογείου. Να μην ξεχνάμε ότι οι Τούρκοι κατέστρεψαν την Αυτοκρατορία μας και εμείς καταστρέψαμε τη δική τους.»

**–Είπατε λίγο πριν στην ομιλία σας ότι δεν έχουν ξεχάσει ότι οι Έλληνες τους διέλυσαν την αυτοκρατορία. Τώρα είναι η ευκαιρία τους να πάνε για τη ρεβάνς;**

**Μελέτης Μελετόπουλος:** «Η ρητορική τους αυτό υποδεικνύει, αλλά θα τονίσω πάλι ότι η ρητορική δεν είναι τόσο εύκολο να μεταβληθεί σε ενέργεια. **Εάν οι Τούρκοι αποτολήσουν το απονενομένο διάβημα εις βάρος της Ελλάδος, θα έχουν διαπράξει μια αυτοκτονική πράξη, θα στραφεί εναντίον τους όλη η διεθνής κοινότητα.** Θα ενεργοποιηθούν και μέσα στην Ελλάδα δυνάμεις σφοδρότατες εναντίον της Τουρκίας. Η Τουρκία θα βρεθεί σε δεινή θέση, απομονωμένη, βαλλόμενη πανταχόθεν. Θα τεθούν υπαρξιακά θέματα για την Τουρκία, η Δύση πιθανόν να θελήσει να της στερήσει τον έλεγχο των Στενών του Αιγαίου και θα δρομολογηθούν και άλλα γεγονότα παρόμοιας κλίμακας. Για αυτό, θεωρώ πως εάν οι Τούρκοι κάνουν κάτι εις βάρος μας θα στραφεί εναντίον τους.»

**-Η συνεχώς κλιμακούμενη επιθετική ρητορική της Τουρκίας δείχνει ότι υπάρχει μεγάλη υποστήριξη από πίσω και κατά τη λαϊκή έκφραση έχει “σηκώσει ψηλά τον αμανέ”. Ποιος είναι από πίσω; Η Ρωσία;**

**Μελέτης Μελετόπουλος:** «Η Ρωσία έχει απομείνει ο μοναδικός σύμμαχος της Τουρκίας πλέον. Όλη η Δύση έχει απαξιώσει την τουρκική επιθετικότητα. Δεν βλέπω κάποια άλλη χώρα που να στηρίζει την Τουρκία αυτή τη στιγμή. Η Τουρκία εκμεταλλεύεται τη στενή σχέση με τη Ρωσία και την κρίση που έχει προκαλέσει η Ρωσία στην Ουκρανία.»

**-Που οδηγούνται τα πράγματα με το Τουρκολιβικό Σύμφωνο;**

**Μελέτης Μελετόπουλος:** «Οι Τούρκοι ενδεχομένως θα προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν το παράνομο αυτό σύμφωνο για να κάνουν γεωτρήσεις σε ελληνική ΑΟΖ. Εάν οι Τούρκοι προσπαθήσουν να κινηθούν σε ύδατα που βρίσκονται εκτός της τουρκικής ΑΟΖ επικαλούμενοι το Τουρκολιβικό Σύμφωνο θα βρεθούν σε αντίθεση με το Διεθνές Δίκαιο και την παγκόσμια κοινότητα.»

**-Ακούγεται τον τελευταίο καιρό ότι η Ελλάδα θα πρέπει να κάνει προληπτικό χτύπημα, πριν χτυπήσουν οι Τούρκοι;**

**Μελέτης Μελετόπουλος:** «Δεν υπάρχει αυτό. Δεν μπορούμε να προκαλέσουμε πόλεμο επειδή η Τουρκία διαφαίνεται ότι έχει απέναντί μας επιθετικές προθέσεις.»

**-Θα ήταν λοιπόν μια λάθος κίνηση αυτή από την Ελλάδα;**

**Μελέτης Μελετόπουλος:** «Ασφαλώς. Εάν όμως η Τουρκία κάνει το παραμικρό, όπως το να αποβιβαστεί σε μια βραχονησίδα, η Ελλάδα πρέπει να απαντήσει ακαριαία. Εάν η Ελλάδα δεν το κάνει αυτό, θα βρεθούμε πάλι με χαμένες πατρίδες.»

**-Οι σύμμαχοι θα είναι τότε στο πλευρό μας;**

**Μελέτης Μελετόπουλος:** «Οι σύμμαχοι θα είναι στο πλευρό μας εάν εμείς είμαστε στο πλευρό μας.»



**Ο καθηγητής Μελέτης Μελετόπουλος κατά την ομιλία του**  
Επιμέλεια: Συντακτική Ομάδα Diplomatic Point